

გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

10 ივლისი, 2019 წელი
ბოლნისი

ქ.

შესავალი ნაწილი

ბოლნისის რაიონული სასამართლო
მოსამართლე ნინო თარაშვილი
სხდომის მდივანი ლედი ყულიაშვილი

მოსარჩელე - სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილება

წარმომადგენელი - ზვ-----ი

მოპასუხე - ნა-----ე (არ გამოცხადდა)

დავის საგანი - უკანონოდ მიღებული თანხის დაბრუნება

აღწერილობითი ნაწილი :

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. მოპასუხე - ნა-----ეს დაეკისროს სოციალურად დაუცველი ოჯახებისათვის განკუთვნილი, ზედმეტად მიღებული საარსებო შემწეობის - 160 ლარის უკან დაბრუნება თვეში 20%-ის დაფარვით, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ.

მოსარჩელის განმარტებით, სოციალური მომსახურების სააგენტომ 2016 წლის 18 მარტს ფულადი შემწეობა დაუნიშნა ბოლნისი სმუნიციპალიტეტის, დაბა კაზრეთში მცხოვრებ ნა-----ის ოჯახს. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილებისათვის, 2018 წლის 18 იანვარს ცენტრალური აპარატიდან შემოსული N04/2746 წერილით ცნობილი გახდა, რომ ნა-----ის ოჯახის წევრს ჯუ-----ეს შემოსავლების სამსახურის ინფორმაციით, დაუფიქსირდა გარკვეული შემოსავალი, რის შესახებაც მათ არ აცნობეს სააგენტოს, 2018 წლის 16 იანვარს ცენტრალიზებულად შეუწყდათ რეგისტრაცია მონაცემთა ერთიან ბაზაში, ასევე შეუწყდათ ფულადი სოციალური დახმარების მიღება.

მოპასუხე ნა-----ეს სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის, 2018

წლის 15 მარტს და 30 აპრილს გაეგზავნა N04-14-05/755 და N04-14-05/1034 შეტყობინების წერილები ფინანსური დავალიანების 160 ლარის ოდენობით არსებობისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევის შესახებ, ვინაიდან ზედმეტად დაერიცხა საარსებო შემწეობა 160 (ას სამოცი) ლარის ოდენობით. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მოსარჩელე მოითხოვს მოპასუხეს დაეკისროს ზედმეტად დარიცხული 160 ლარის უკან დაბრუნების ვალდებულება.

2. მოპასუხის პოზიცია

2.1. მოპასუხე ნა-----ეს სასამართლოში შესაგებლი არ წამოუდგენია და არც სასამართლო სხდომაზე გამოცხადდა.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1 ნა-----ე და მისი ოჯახი 2016 წლის 18 მარტიდან რეგისტრირებულნი არიან სოციალურად დაუცველთა ოჯახების ერთიან ბაზაში.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მოსარჩელის ახსნა-განმარტება;
- განცხადება სოციალური დახმარების დანიშვნის შესახებ.
- 2016 წლის 18 მარტის სოციალური დახმარების დანიშვნის ფორმა. გადაწყვეტილება სოციალური დახმარების დანიშვნის შესახებ.

3.1.2 ნა-----ის ოჯახის წევრს ჯუ-----ეს სსიპ შემოსავლების სამსახურიდან წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, დაუფიქსირდა გარკვეული შემოსავალი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით არ უცნობებია სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილებისათვის.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება;
- სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილების უფროსის მოვალეობის შემსრულებლის 2018 წლის 4 სექტემბერის N1176 წერილი;

3.1.3. 2018 წლის 15 მარტს და 30 აპრილს სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილების მიერ მოპასუხე ნა-----ეს გაეგზავნა N04-14-05/755 და N04-14-05/1034 შეტყობინების წერილები ზედმეტად მიღებული თანხის - 160 ლარის უკან დაბრუნების შესახებ.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილების 2018 წლის 15 მარტის N04-14-05/755 შეტყობინების წერილი

– სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილების 2018 წლის 30 აპრილის N04-14-05/1034 შეტყობინების წერილი

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. მოცემულ საქმეზე საქმისთვის მნიშვნელობის მქონე სადავო ფაქტობრივი გარემოებები არ არსებობს.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

საქმის მასალების შესწავლის, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების გაანალიზების შედეგად სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

„სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლი; საქართველოს მთავრობის სოციალური დახმარების შესახებ 2006 წლის 28 ივლისის N145-ე დადგენილება; საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 24 აპრილის N126 დადგენილება; საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 22 აგვისტოს N225/ნ ბრძანება, საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 21 ივნისის N155 დადგენილება;

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. „სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლის „ე“ პუნქტის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, სააგენტო ამ კანონითა და დებულებით მინიჭებული კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს ფულადი სოციალური დახმარების ადმინისტრირებას;

6.2. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 22 აგვისტოს N225/ნ ბრძანებით დამტკიცებული მიზნობრივი სოციალური დახმარების დანიშვნისა და გაცემის წესის დამტკიცების შესახებ, პირველი მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, ეს წესი ადგენს „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ რეგისტრირებულ ოჯახებზე მიზნობრივი სოციალური დახმარების დანიშვნისა და გაცემის წესსა და პირობებს, რაც გულისხმობს მიზნობრივი სოციალური დახმარების დანიშვნა-გაცემისათვის საჭირო მთელი ორგანიზაციული ციკლის რეგულირებას, განსაზღვრავს სოციალური დახმარების ადმინისტრირების ორგანოს კომპეტენციას, არეგულირებს მიზნობრივი სოციალური დახმარების მიღებასთან დაკავშირებულ სხვა ურთიერთობებს, ხოლო ამავე ბრძანების მე-7 მუხლის პირველი პუნქტით, საარსებო შემწეობის ადმინისტრირების კომპეტენტური ორგანოა საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული სსიპ - სოციალური მომსახურების სააგენტო (შემდგომში – სააგენტო), რომელიც ამ წესისა და მოქმედი კანონმდებლობის

შესაბამისად უზრუნველყოფს საარსებო შემწეობის მაძიებელ/მიმღებ ოჯახებზე სოციალური დახმარების დანიშვნას, გაცემას, შეწყვეტას, გაანგარიშებას, შეჩერებას, აღდგენას და საარსებო შემწეობის ადმინისტრირებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხების გადაწყვეტას.

6.3. საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 24 აპრილის N126 დადგენილების პირველი მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ამ წესის მიზანია განსაზღვრული მეთოდოლოგიის გამოყენებით სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიანი ბაზის (შემდგომში – მონაცემთა ბაზა) ფორმირება, რომლებიც საჭიროებენ სოციალურ დახმარებას და შეიძლება გახდნენ ამ დახმარების მიმღებნი. ამავე დადგენილების მე-9 მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად მონაცემთა ბაზის კორექტირება ხდება ბაზაში რეგისტრირებული ოჯახების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის არსებით შეცვლის - ლეგალური შემოსავლის მიღების შემთხვევაში. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2006 წლის 22 აგვისტოს N225/ნ ბრძანების მე-9 მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, საარსებო შემწეობის მიმღები ოჯახი ვალდებულია: ა) ერთი თვის ვადაში აცნობოს სააგენტოს ოჯახის წევრთა შემადგენლობაში და/ან ოჯახის სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობაში მომხდარი ცვლილებები; საქართველოს მთავრობის სოციალური დახმარების შესახებ 2006 წლის 28 ივლისის N145-ე დადგენილების მე-10 მუხლის მეორე პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, საარსებო შემწეობის მიმღები ოჯახი ვალდებულია: დაუყოვნებლივ აცნობოს სააგენტოს იმ გარემოების დადგომა, რომელსაც თან სდევს ოჯახის სოციალურ ეკონომიკურის მდგომარეობის გაუმჯობესება, ამ გარემოების წარმოშობიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა.

განსახილველ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ნა-----ის ოჯახის წევრს ჯუ-----
-----ეს დაერიცხა სხვა სახის ლეგალური შემოსავალი, რომელიც კანონით დადგენილი წესით, ერთი თვის ვადაში არ აცნობა სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონულ განყოფილებას.

6.4. საქართველოს მთავრობის სოციალური დახმარების შესახებ 2006 წლის 28 ივლისის N145-ე დადგენილების პირველი მუხლის თანახმად, ეს წესი ადგენს სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში რეგისტრირებული ლატაკი ოჯახების სოციალური დახმარების ოდენობას, ღონისძიებათა დაფინანსებისა და ანგარიშსწორების წესსა და ძირითად პრინციპებს, განსაზღვრავს სოციალური დახმარების ადმინისტრირების კომპეტენტურ ორგანოსა და პროგრამის ფარგლებში სოციალური დახმარების გაცემის ძირითად პრინციპებს, ასევე რეინტეგრაციის შემწეობისა და შვილობილად აყვანის (მინდობით აღზრდის) ანაზღაურების, სრულწლოვანზე ოჯახური მზრუნველობის ანაზღაურების ოდენობასა და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა (შემდგომში – დევნილთა), ასევე ლტოლვილისა და ჰუმანიტარული სტატუსის მქონე პირთა ყოველთვიური შემწეობის დაფინანსების პროცედურებს. ამავე დადგენილების მეორე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ამ წესის მიზნებისათვის მიზნობრივი სოციალური დახმარება არის ფულადი სახის გასაცემელი (შემდგომში – საარსებო შემწეობა), რომლის მიზანია შეფასების სისტემით

იდენტიფიცირებული ღატაკი ოჯახების სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება, ქვეყანაში სიღატაკის დონის შემცირება ან/და მისი პრევენცია.

ასევე, ამავე დადგენილების მე-6 მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, საარსებო შემწეობის ოდენობა განისაზღვრება ოჯახის წევრთა რაოდენობის მიხედვით. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, საარსებო შემწეობის ოდენობა ერთსულიანი ოჯახისათვის არის 60 (სამოცი) ლარი, ხოლო მე-3 ნაწილის თანახმად, ორ და მეტსულიანი ოჯახების შემთხვევაში ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული ერთსულიანი ოჯახისათვის დადგენილი საარსებო შემწეობის ოდენობას მეორე და ოჯახის ყოველ მომდევნო თითოეულ წევრზე ემატება 48 ლარი.

6.5. საქართველოს მთავრობის სოციალური დახმარების შესახებ 2006 წლის 28 ივლისის N145-ე დადგენილების მე-9 მუხლის 1-ლი ნაწილის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, საარსებო შემწეობის ადმინისტრირებისათვის სააგენტო უზრუნველყოფს: ა) საარსებო შემწეობის დანიშნავს, გაანგარიშებას, შეჩერებას, შეწყვეტას, განახლებას, აგრეთვე გაცემის ორგანიზაციას; ბ) საარსებო შემწეობის მიმღებთა აღრიცხვას; გ) სტატისტიკის წარმოებას. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტების მოთხოვნებიდან გამომდინარე, სააგენტო უფლებამოსილია, სისტემატურად შეამოწმოს საარსებო შემწეობის მიმღები ოჯახი (ოჯახის გაერთიანების ან გაყოფის, ოჯახის წევრთა სოციალური სტატუსის, დასაქმების, რაოდენობის და/ან ოჯახის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის სხვა არსებითი ცვლილებების გამოსავლენად); არსებული/გამოვლენილი ფაქტების გათვალისწინებით მიიღოს გადაწყვეტილება შემწეობის დანიშნვის, დანიშნაზე უარის თქმის, შეჩერების, შეწყვეტის, ზედმეტად გაცემული შემწეობის დაქვითვის (უკან დაბრუნების) ან/და შემწეობის ოდენობის გადაანგარიშების შესახებ;

6.6. საქართველოს მთავრობის სოციალური დახმარების შესახებ 2006 წლის 28 ივლისის N145-ე დადგენილების მე-11 მუხლის მე-16 პუნქტის თანახმად, ზედმეტად დარიცხული საარსებო შემწეობის დაქვითვა (უკან დაბრუნება) შესაძლებელია სააგენტოს გადაწყვეტილებით ოჯახისათვის დანიშნული საარსებო შემწეობიდან.

განსახილველ შემთხვევაში სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილების 2018 წლის 15 მარტის N04-14-05/755 და 2018 წლის 30 აპრილის N04-14-05/1034 წერილებით მოპასუხე ნა-----ეს კანონით დადგენილი წესით ორჯერ გაეგზავნა ინფორმაცია ფინანსური დავალიანების 160 ლარის ოდენობით არსებობისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევენების შესახებ, თუმცა შესაბამისი რეაგირება არ ყოფილა მოპასუხე მხარისგან.

6.7 „სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მიხედვით, კანონმდებლობა სოციალური დახმარების შესახებ შედგება საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების, ამ კანონის, საქართველოს სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებისაგან.

სასამართლო მიუთითებს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 317-ე მუხლზე, რომლის

მიხედვით, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

მითითებული კოდექსის 385-ე მუხლის თანახმად, ის, რაც ვალდებულების გარეშეა გადახდილი, შეიძლება უსაფუძვლო გამდიდრების შესახებ წესების მიხედვით უკან იქნეს მოთხოვილი, ხოლო 976-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, პირს, რომელმაც სხვას ვალდებულების შესასრულებლად რაიმე გადასცა, შეუძლია მოსთხოვოს ვითომ-კრედიტორს (მიმღებს) მისი უკან დაბრუნება, თუ ვალდებულება გარიგების ბათილობის ან სხვა საფუძვლის გამო არ არსებობს, არ წარმოიშობა ან შეწყდა შემდგომში.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ განსახილველ შემთხვევაში სახეზეა მოსარჩელე სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილების მიერ აღძრული სარჩელის დაკმაყოფილების როგორც ფაქტობრივი, ისე სამართლებრივი საფუძვლები, რის გამოც სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს. აღსანიშნავია, რომ განსახილველ შემთხვევაში მოსარჩელე ადმინისტრაციული ორგანო მოქმედებდა კანონის მოთხოვნათა დაცვით, ვინაიდან მოპასუხემ მას არ აცნობა ოჯახის წევრის მიერ მიღებული შემოსავლის შესახებ. აღნიშნულის შედეგად, მან ზედმეტად მიიღო საარსებო შემწეობა. შესაბამისად, მოქმედი კანონმდებლობის გათვალისწინებით, ზედმეტად მიღებული თანხა ექვემდებარება სახელმწიფო ბიუჯეტში უკან დაბრუნებას.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა საფუძვლიანია და სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს.

7. პროცესის ხარჯები

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-9 მუხლის 1 ნაწილით სახელმწიფო ბაჟი არ გადაიხდება სახელმწიფო სოციალური დაცვის საკითხთან დაკავშირებით აღძრულ სარჩელზე.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

მოცემულ საქმეზე უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ არის.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მეორე ნაწილით, მე-12, მე-13, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 243-244-ე, 248-249-ე, 257-ე, 364-ე, 367-ე და 369-ე მუხლებით

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს ბოლნისის რაიონული განყოფილების

სარჩელი დაკმაყოფილდეს;

1.1. მოპასუხე ნა-----ეს (3/ნ 10001026644) სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ დაეკისროს 160 (ას სამოცი) ლარის გადახდა თვეში 20%-ის დაფარვით;

2. მხარეები გათავისუფლებულნი არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისგან.

3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს მხარეთათვის დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემიდან 14 დღის ვადაში, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მდებარე თბილისი, გრ. რობაქიძის ქ. №7ა) სააპელაციო საჩივრის შეტანის გზით, ბოლნისის რაიონული სასამართლოს (მდებარე ქ. ბოლნისი, სულხან-საბა ორბელიანს ქ. №113) მეშვეობით.

მოსამართლე

ნინო თარაშვილი